

ДОСВІД ОПАНУВАННЯ СОЦІАЛЬНИМИ СЕРВІСАМИ ЧЕРЕЗ ДИСТАНЦІЙНИЙ КУРС «КУРАТОР ЗМІСТУ (ІНФОРМАЦІЙНИЙ АНАЛІТИК)» Твердохлебова Н.Є., Рибалко О.В.

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут», Харків*

Анотація. Показано роль соціальних сервісів у професійній діяльності викладача вищої школи.

Abstract. An article theme the role of modern services in the professional activity of the teacher of high school.

Вступ

На сьогодні одним з головних завдань освіти є підготовка майбутнього фахівця-професіонала, здатного до самостійного активного пошуку ефективних шляхів виконання певної діяльності.

Сучасні роботодавці висувають нові вимоги до випускників вузів. Це не тільки наявність певного рівня освіти (диплом), скільки володіння тими чи іншими компетенціями та вміннями. Це добре знають і розуміють студенти старших курсів вищих навчальних закладів.

Для того, щоб випускати фахівців, готових гідно пройти співбесіду і знайти роботу до душі, викладачі повинні самі постійно навчатися, удосконалювати способи доставки і подачі студенту необхідної та актуальної інформації, комплексу актуальних практичних вмінь та навичок. Комп'ютерні технології все ширше використовуються студентами, а більшість викладачів не встигають опановувати новими інструментами мережі. Щоб іти в ногу з часом і технологіями, встигати за стрімким оновленням інформації і знань, педагогу необхідно не тільки підвищувати свою кваліфікацію в професійному плані протягом усього життя, а й розвивати власне персональне навчальне середовище.

Персональне навчальне середовище є концепцією нового підходу до організації навчання, основою на використанні web 2.0 і соціальних мереж. Дана тенденція вимагає активної участі викладача в організації власного навчання: самостійне управління змістом, процесом і контролем – визначення інструментів і потоків даних, які є інформативними [1].

Персональне навчальне середовище викладача – це сукупність соціальних сервісів, програм, інструментів Інтернет, на засадах яких забезпечуються комфортні умови для здійснення професійної діяльності.

Соціальні сервіси радикально змінили процес підготовки і планування викладачем навчальних занять, пошуку і роботи з джерелами навчальної інформації, створення, редагування, зберігання, подачі навчальних матеріалів, їх розповсюдження і публікації в мережі, організації спільної діяльності студентів, інформаційного забезпечення навчального процесу, оцінки і контролю навчальних досягнень студентів. В соціальних сервісах викладачі створюють власні правила і підходи ефективного особистого управління знаннями і професійною діяльністю в Інтернет.

Постановка проблеми та мета дослідження

Опанування соціальними сервісами дозволяє викладачу формувати персональне навчальне середовище (ПНС) – створення персональної навчальної мережі для виконання власної діяльності та взаємодії з колегами, партнерами, студентами. Це істотно розширює коло спілкування, дає можливість отримувати набагато більше професійних знань, тим самим розширюються можливості підвищення кваліфікації викладачів і формування компонентів їх педагогічної культури.

Але більшість інструментів та сервісів Internet не створюються спеціально для освітнього процесу, а тому вони можуть використовуватися викладачем вибірково в залежності від його спеціалізації.

Мета дослідження: через призму навчального процесу в дистанційному курсі «Куратор змісту (інформаційний аналітик)» висвітлити підходи до застосування викладачами вищої школи соціальних сервісів, які спрямовані насамперед на формування їх персонального навчального середовища.

Виклад основного матеріалу

Дистанційний курс «Куратор змісту (інформаційний аналітик)» тривалістю 8 навчальних тижнів має метою навчити учасників шукати, систематизувати, аналізувати інформацію з мережі Інтернет в рамках певної тематики, а також створювати на цій основі власну інформацію і представляти результати цієї роботи колегам.

Протягом навчання в курсі учасникам необхідно опанувати вміннями із запропонованими тьюторами соціальними сервісами та інструментами Інтернет. Розкриємо сутність практичних завдань дистанційного курсу з точки зору його учасника – викладача вищої школи.

Одним із завдань курсу є створення власного тематичного блога для подальшої публікації в ньому власних результатів навчальних досягнень. Блог – один із зручних способів розміщення, пошуку і оперативного обміну інформацією. Для викладацької діяльності особистий професійний блог виступає принципово новим інструментом організації навчання. Можна виділити наступні переваги освітнього блога:

1. Розміщення навчальних відеофільмів з лекціями для перегляду.
2. Публікації опитувальників, тестів, презентацій.
3. Повідомлення про найближчі події, розміщення рекомендації та порад для студентів.
4. Обмін корисними посиланнями на ресурси Інтернет.
5. Обмін гаджетами з різними функціями (наприклад, інтерактивна таблиця Менделєєва, онлайн-калькулятор і т.і.)
7. Підтримка блогів колег, що сприяє створенню професійного мережевого викладацького співтовариства тощо.

Відмінності блогу від традиційного щоденника обумовлюються середовищем: блоги зазвичай публічні і передбачають перегляд інформації сторонніми читачами, які можуть залишати свої коментарі щодо змісту. В

даний час особливість блогів полягає не тільки в структурі записів, але і в простоті додавання нових записів.

Інше завдання курсу – опанувати навичками роботи в Твіттері. Твіттер – постійний анонс інформації в реальному часі, у будь-якій області і напрямі, ефективна система встановлення контактів. Це інструмент збору інформації для подальшого її аналізу. Тут можна давати посилання, проводити опитування, розміщувати оголошення, читати блоги відомих людей тощо.

Створення щоденної (щотижневої) тематичної газети за допомогою сервіса Paper.li – ще одне завдання тьюторів дистанційного курсу. Сервіс являє собою агрегатор новин. Необхідно тільки один раз задати відповідну тематику за допомогою хештегів, і сервіс автоматично шукає, систематизує і створює добірку матеріалів у газетному форматі. За допомогою Paper.li викладач може підтримувати трансляцію контенту з Twitter, Facebook, Google+ і будь-якого іншого джерела (за допомогою букмарклета). На основі хештегів і посилань сервіс Paper.li розбиває всі записи за категоріями, наприклад, Technology, Art & Entertainment, Stories тощо. Крім того, окремі блоки представлені в розділах Media, Photos, Business.

Набуття навичок роботи з хмарним сервісом Evernote – чергове практичне завдання курсу. Сервіс дозволяє викладачу створювати блокноти з нотатками різного характеру: записки, аудіо, фото, нагадування, цитати – будь-яку інформацію для їх подальшого перегляду і редагування. За рахунок реалізації хмарних технологій, де б користувач не створював замітку – на комп'ютері, ноутбучі, смартфоні, планшеті, доступ до неї буде завжди на всіх пристроях, «прив'язаних» до аккаунту Evernote (при наявності доступу до мережі Інтернет). Цікавим є те, що за допомогою додатка Web Clipper можна зберігати у веб-версії Evernote фрагменти тексту, всю статтю, сторінку цілком, робити закладку або знімок екрана; а додаток Evernote Clearly дозволяє читати великі статті в Інтернеті без реклами, панелі навігації та інших зайвих елементів.

Наступне завдання дистанційного курсу – створення аккаунта в DIIGO <https://www.diigo.com/>. Сервіс зручний для систематизації інформації (збереження веб-сторінок у вигляді закладок). Він дозволяє зберігати цікаві для викладача посилання на ресурси, з його анотаціями і коментарями. Аккаунт DIIGO можна пов'язати з аккаунтом Twitter (обрані в Twitter твіти зберігаються в DIIGO). Викладач має можливість писати коментарі до ресурсів, створювати список тегів, включати автоматичний подвійний пошук результатів не тільки в Google, а й у власній бібліотеці по окремим тегам, ділитися закладками в соціальних мережах, додавати стікери на сторінку при спільній роботі. Таким чином створюється міні-соціальна мережа закладок.

Pinterest – цікавий фотохостинг, що дозволяє викладачу додавати в режимі онлайн зображення, рисунки, фотографії, розміщувати їх в тематичні колекції, а також ділитися ними з іншими користувачами.

Корисним для викладацької діяльності є сервіс Symbaloo, який дозволяє створювати особистий робочий стіл прямо в Інтернеті. Крім корисних

закладок на сервіси, викладачу можна зробити власний каталог контактної інформації, а також колекцію тематичних Інтернет-ресурсів.

Дуже часто у викладача виникає необхідність перевірити інформаційний матеріал на достовірність та унікальність. Це можна зробити за допомогою спеціальних інструментів Text.ru та Findcopy.ru (<http://text.ru/>, <http://findcopy.ru/>).

Корисними є сервіси для аналізу фотографій:

- Findexif (<http://www.findexif.com/>) – дозволяє отримати відомості про дату створення фото, параметри зображення, для деяких фото можна визначити місце зйомки;

- сервіс TinEye (<https://www.tineye.com>) – зворотний пошук зображень призначений для пошуку копій зображень в Інтернеті. Сюди можна завантажити фото, щоб знайти його оригінальне джерело і дізнатися, в яких джерелах воно публікувалося;

- Fotoforensics (<http://fotoforensics.com/>) – сервіс, що дозволяє виявити області на фотографії, які були відредаговані.

Web-сервіс Mindmeister являє собою програму, що дає змогу викладачу візуалізувати своє мислення за допомогою методу інтелект-карти – діаграми зв'язків, що використовуються для створення, візуалізації, структуризації та класифікації ідей, а також як засіб для навчання, організації, вирішення завдань, прийняття рішень, а також при написанні наукових робіт.

Викладач у своїй професійній діяльності може широко використовувати:

- соціальні мережі і системи соціальних презентацій (Facebook, MySpace, Vkontakte, Odnoklassniki.ru);

- спільноти фахівців, наприклад LinkedIn (<https://www.linkedin.com/>), асоціація e-Learning фахівців (<http://www.elearningpro.ru/>);

- інструменти Інтернет для проведення вебінарів, конференцій, наприклад Wiziq (<http://www.wiziq.com/>)

- інструменти для створення і розміщення відеоматеріалів (<http://screenr.com>, <https://www.youtube.com/>)

Висновки

За підсумками навчання в дистанційному курсі «Куратор змісту (інформаційний аналітик)» викладач оволодіває вміннями:

- формувати пошукові запити в мережі Інтернет;
- використовувати для пошуку інформації портали відкритих освітніх ресурсів, бібліотечні пошукові системи, репозиторії відкритих публікацій і т.ін.;

- використовувати в роботі різні методи пошуку, систематизації та подання цифрової інформації;

- використовувати для пошуку, аналізу та систематизації інформації різні безкоштовні он-лайн сервіси;

- оцінювати достовірність знайденої в мережі Інтернет інформації;

- дотримуватися авторських прав інших учасників Інтернет спільноти, ліцензувати власні матеріали за допомогою відкритих ліцензій Creative Commons;

- створювати особисті аккаунти в найбільш популярних соціальних мережах і використовувати їх можливості для пошуку, аналізу та систематизації інформації в рамках певної тематики та з визначеною метою.

Отже, останнім часом чимало викладачів беруть на себе відповідальність не тільки за набуття нових знань та навичок, але й за свій безперервний професійний розвиток, використовуючи для власної професійної діяльності соціальні сервіси.

Як справедливо зауважує Шеріл Нуссбаум-Біч, технології ніколи не замінять учителя. Але вчитель, який ефективно застосовує технології для розвитку своїх учнів, замінить того, хто ними не володіє.

На сьогодні викладачу не обійтися без професійного зростання в освоєнні інформаційно-комунікаційних, хмарних технологій, різноманітних соціальних сервісів, інструментів Інтернет і необхідності їх застосування у власній професійній діяльності.

Література

1. Воронкін О. Персональні навчальні мережі в системі дистанційної освіти [Електронний ресурс] / Воронкін О. – Режим доступу : http://tdo.at.ua/publ/distance_education/pln/1-1-0-20.
2. Siemens, G. Knowing Knowledge [Електронний ресурс] / Siemens George. – Режим доступу : http://www.elearnspace.org/KnowingKnowledge_LowRes.pdf.
3. Downes, S. Connectivism and Connective Knowledge [Електронний ресурс] / Downes Stephen. – Режим доступу : <http://www.downes.ca/post/54540>.
4. Martin, M. M. Supporting Personal Learning Environments: A Definition of a PLE [Електронний ресурс] / Martin Michele M. – Режим доступу : <http://michelemartin.typepad.com/thebambooprojectblog/2007/08/supporting-pe-1.html>.